

SZABOLCS

Főszerkesztő: **Dr. KOMJATHY KAZMÉR.**

TÁRSADALMI HETILAP.

Felelős szerkesztő: **SZALAY BÉLA.**

ELŐFIZETÉSI ÁRA: EGÉSZ ÉVRE 8 KORONA. EGYES SZÁM ÁRA 16 FILLÉR. — MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON. — HIRDETÉSEK NÉGYZETCENTIMÉTERE 5 FILLÉR; TÖBBSZÖRI KÖZLÉSNÉL ÁRENGEDMÉNY.

A falu bajai.

Irta: *Rubinek Gyula*, az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület igazgatója.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szociális bizottsága részéről a falu érdekében megindítandó akció előmunkálatai folynak s a vidékről beérkező tájékoztató adatok rendkívül érdekes képet tárnak elénk az egyes községek gazdasági előhaladásáról; legnagyobb részük azonban oly gazdasági és társadalmi bajokra mutat rá, amelyek a köz érdekében a legsürgősebb orvoslást kívánják.

Az ország legkülönbözőbb részeiből beérkező anyagalmazból különösen három jelenség az, amely minden egyes jelentősen stereotipszerűleg végig vonul: az alkoholizmus terjedése, közegészségügyi viszonyok siralmas állapota és mint legveszedelmesebb jelenség, a mezőgazdasági foglalkozástól való idegenkedés.

Az a gazdasági fellendülés, amelyet országsszerte előidézték a legutóbbi évek áremelkedése, sajnos, az alkoholizmus erős térfoglalását idézte fel. Községi vezetők, jegyzők, plébánosok, tanítók, mind arról panaszkodnak, hogy a legsürgősebb feladat a falu megmentése érdekében az alkoholizmus terjedésének

gátat vetni, aminek leghathatósabb eszköze a vásár és ünnepnapon való bezárása, illetve az italmérésnek e napon való betiltása.

Csodálatos, hogy e téren még sem történt semmi, bár ez a kérdés, illetve ez a kívánság az ország hangulatát tükrözi vissza, mert nincs társadalmi testület és érdekkör, amelyik ennek szükségességétől át ne volna hatva s ezen nézetének a kormány előtt kitejezést ne adott volna. Az állam tehát ezen kívánság teljesítésének megtagadásával egy országos akarat teljesítése előtt zárkózik el. Épen ezért szükséges, hogy a társadalom s első sorban gazdatársadalom vegye fel a küzdelmet az alkoholizmussal. Sajnos ugyanis, hogy az ország egyes vidékein különösen a nyugati felvidéken általános szokás még ma is, hogy a munkás munkabérének kivül pálinkajárandóságot köt ki. E tekintetben kellene a gazdaközönségnek, egyes községek gazdáinak egyöntetű megállapításra jutni, hogy a munkabér kiegészítésében semmitéle italjárandóságot nem nyújtanak. A vásári korcsmázáson pedig oly társadalmi körök és népházak alakításával kellene segíteni, amelyek módját nyújtják a tisztességes, egészséges és olcsó szórakozásnak.

Az alkoholizmussal karöltve közegészségügyünk ellen is igen sok panasz hallatszik a vidékről az orvoshiány miatt. A fiatal orvosgeneráció is mind városba torlódik, ezenkívül a községi és járási körorvosi állások bizony silányan is vannak díjazva. Ezen a bajon az orvosok díjazásának megjavításával és a körzetek kisebbitésével lehetne segíteni, mert 6—15 községet egy körorvos el látni képtelen.

Legagasztóbb jelenség azonban, hogy a mezőgazdasági munkás és a kisgazda ma már nemcsak az Alföldről, hanem a kulturában előrehaladottabb vidékekről is ott hagyja a falut és vonul a városba, valami gyártelepre, vagy vasúthoz munkásnak, dacára annak, hogy a kisgazda jövedelmét a magas mezőgazdasági terményárak tetemesen fokozták. Ennek a bajnak megszüntetésére a kormánynak és a gazdatársadalomnak vállvetve kell közreműködni. A faluval és népével intenzívebben kell foglalkozni, a falusi népnek gazdasági nevelésére nagy súlyt kell helyezni, hogy a mezőgazdasági foglalkozást az ifjúsággal megkedveltesük, már az iskolában is, hogy amikor az iskola porát levette az életbe kerül, kedvvel és tudással fogjon öseink örökének műveléséhez.

Késő.

Irta: *Lara.*

I.

Én magát sohasem szerettem, nem szerettem most se. Eddig megtűrtem, hogy udvaroljon — talán azért, mert a női hiúságuk hizeleg, ha sokan udvarolnak neki, talán mert jobban tetszett valamivel, de jegyezze meg, nagyon kevéssel, mint a többi léháló, akiket ismerek. De ezután már látni se akarom. Tudja! Nem tűröm meg ezután magát se! Ugy-e őszintén beszélek?

Tizenkilenc éves lány volt az, aki e szavakat mondotta, Szamosy Elza, a dúsgazdagnak ismert, de valójában szegény Szamosy földbirtokos leánya. Szép volt a lány, igéző, mint egy Vénus szobor s büszke, mint egy királynő. Abban különbözött a többi századunkbeli lányoktól, hogy ártatlan és tiszta volt, hanem nem átalotta gyöngö, finom kis kezeivel a büszkén toporzékoló né-

gyes gyepelőjét megfogni s bizony kocsinak beváló ügyességgel hajtotta azokat. S a dohányfüsttől annyira nem irtózkodott, hogy maga is elszívta a cigarettel.

Pedig szerette Bán Gézát, 19 éves lelkének tiszta, szüzi szerelmével. De most hűségében sértette meg s az ő szemében olyan mély volt a sértés, melynek örökös megvetés lehet méltó büntetése.

Csekélység volt az egész. Egy lánnyal látta az utcán bizalmasan beszélgetve sétálni. Az a lány véletlenül testvére volt Bánnak, de hát honnan tudhatta volna ő azt?!

— Látja, őszintén beszélek, mormolá utánna a férfi tompán. Arra kértem én is mindig, mondja meg őszintén érzéseit. Eddig megtűrte, most pedig egyszerre eszibe jut az a nagy őszinteség s összetöri jövő boldogságomat. De emlékezzék rá, hogy volt egy szív, mely igazán szerette, amelyet vissza sirna majd, ha késő lesz.

S elváltak, a lány mosolyogva, a férfi forró, csalódott szerelmének marcangoló kintáival szívében.

II.

Elza komolyan haragudott, már nem azért a csekélységért, de várta, hogy megkérje. Mindennap várta, hogy jöjjön, hiszen megbocsátana neki. Hozzá volt szokva az ilyesmihez, hiszen otthon az apjától le az utolsó cselédig mindenki vakon engedelmességet az elkényeztetett hercegnőnek, mint a faluban nevezték.

És most ez a férfi csupa büszkeségből hagyja őtet szenvedni, mert szenvednek mindketten.

A véletlen aztán utjába hozta Bende Gábort s csupán bosszúból hozzámment, midőn megkérte.

Csalódott szerelmében — legalább ő azt hitte. Az ő szerelmében férfitideál nem lehetett másféle, mint aki folyton a tenyerén hordja, aki mindig utána járjon, mint a kutyája, aki még elrejtett gondolatait is kitalálja.

Férjhez ment hát az elsőhöz, akit a sors utjába hozott. Hej, milyen gyűlölettel!

ÚJ ÉS HASZNÁLT ISKOLAI KÖNYVEK

AZ ÖSSZES DEBRECENI ÉS VIDÉKI ISKOLÁK RÉSZÉRE KAPHATÓK

CSÁTHY FERENCZ KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉSÉBEN DEBRECEN, Piac-utca 8. szám.

Messze vagyunk ugyan még attól, hogy mint az angol társadalom, azzal a problémával foglalkozzunk, mikép lehetne az ipari munkás tömegekkel a mezőgazdálkodást megkedveltetni, mert hisz egzelőre még ipari munkástömegekkel nem rendelkezünk, mindenesetre azonban fontos, hogyha a bajt, a kisgazdasztály városba özönlését nálunk is észleljük, igyekezzünk azt sirájában elfojtani, mielőtt a városi proletáriátus veszedelmesen megnövesztetnék a vidék és a köz kárára.

A faluval, a falu mizériáival érdekes tehát országos szempontból is foglalkozni s azokat heiyi jelentőségükből kiemelni, mert az ország jó, vagy rossz sorsa a falu jólétén, egészséges és nemzeti irányu fejlődésén fordul meg. Ép ezért az O. M. G. E. szociális bizottsága egy nagy és szép feladat elé állította a magyar gazdatársadalmat, amely feladat betöltésének megkönnyítésére indította meg a falu érdekében országos akcióját.

A társadalmi mitesszerek.

Bocsánat a bizarr címért, de ha *Schäffle* egy német tudós alaposságával és komolyságával beszélhetett társadalmi edényekről, szegmentumokról, motorikus középpontokról, társadalmi tüdőkről és combokról; miért ne irhatnék én társadalmi mitesszerekről, melyek a mi társadalmunk testén kellemetlenkednek,

gondolt aztán Bánra, hányszor gondolta, hogy megveti, utálja. Csak midőn az eskü elhangzott ajkán, akkor rémült meg attól, amit tett. Akkor már gondolta, hogy örökre elszakadt egymástól, akkor már fájt a veszteség.

Hát még mikor aztán a házasság is csalódást hozott számára.

Férje férfiasan nyílt volt hozzá, de ő gorombaságnak minősítette. Nem értették meg egymást s bizony Bende szívesen keresett magának szórakozást a házon kívül s ritka nap volt, midőn nem a hajnal vetette haza s mig várakozott rá, volt elég ideje, hogy végig gondolja életét s könnyel sirja tele párnáját.

Oh, hányszor megátkozta önféjü elhamarkodottságát, gögös büszkeségét. Mit tegeyen már most?

Végre elhatározta, hogy ír neki, neki, a réginek, a vérig sértett, a hütienül elhagyottnak. Írt neki, bocsásson meg, elválék férjétől s aztán boldogok lehetnek, kezdetik tévesztett életüket előlről.

Remegve leste a választ s midőn végre meghozta a posta a várva-várt levelet, nem merte felbontani, olyan jól esett ez a kinzó bizonytalanság.

Talán jobb lett volna, ha olvasatlanul a tűzbe dobja. Egy szó volt benne csupán: Késő!

III.

Türelmetlenül várta férjét. Már elmúlt

és várják, hogy egy alapos bonctani, vagy ortopédiai vizsgálat után megszabaduljunk tőlük. Igen, mert a mitesszer először élősdi, másodsor szépségrontó; tehát nem érdekelhet más sorsot, mint azt, hogy egyszerűen kinyomjuk őket. Hisz' ki nem hordja a szivén a magyar társadalom szépségét és egészségét?

Talán szükségtelen ezeketán előrebecsajtanom, hogy ez a szóbanforgó mitesszer személy; ma, a XX. században köztünk, társadalmunkban lábön jár: típus. Hisz' nálunk minden olyan tipikus! . . . Nincs is gyönyörűsegebb foglalkozás, mint meghuzódni egy sarokban és figyelni a társadalmi tablónkon mászkáló típusokat. Ha feltűnik valahol egyegy, azt mindig megvagyázom, legnagyobb szeretettel persze a mitesszereket. Ez az enyém; ez nagyon tetszik nekem. Nem remegek, hogy a kultura kigyomlálja őket; hisz' legyenek ők, kik tavasszal újra ébrednek vagy talmi-honvédek, akik annál jobban szaporodnak, minél jobban távolodunk 1848-tól.

De mi tetszik nekem annyira ezeken a típuson? Minden. Valamikor sokat bosszankodtam az ólmosbottal virtuskodó nemeseknek és a szivarra bankóval gyújtó magyar uraknak nemzetgazdasági ostobaságain. De érzem, hogy igazságtalan voltam irántuk, és azért lesütöm a szemem, ha föltűnik az én kedvencem: a társadalmi mitesszer.

Apja a régi, becsületes, jó világból csak néhány pepitanadrágot és egy megszínüre szivott tajtékipipát hagyott neki örökségül, meg a becsületet amolyan Suder-

12 óra s nem jön. Óh, csak lenne valaki mellette, aki megvigasztalja, aki elűzze a rémeket, amolyan nem hagynak nyugtot lelkének, olyan beteg, olyan elhagyott. Most tudja már igazán, mennyire szereti. Milyen ó volna meghalni! Nem jön férje, pedig valami ugy ösztönzi, hogy meghaljon . . . Csak a kezét kell kinyujtania, ott van a férje revolvere az íróasztalon, mely zaklatott lelkének nyugtot nyujtson. Nem akar meghalni, hiszen bünt követne el Isten, szülei és férje ellen; mint rossz asszonyt emlegetné a világ . . . Nem, nem akar meghalni . . . S felkélve futna a gyilkos eszméktől, de nem tud . . . Keze önkénytelenül a fegyver után nyul . . . Nem akarok meghalni, kiáltja — egy dördülés s ő átlőtt szívvél, vérző sebbel hanyatlik a szőnyegre.

IV.

Ott fekszik a virágokkal sűrűn behintett ravatalon, halványan, fehér menyasszonyi ruhában, olyan szépen, mintha szeplőtlen márványból alkotta volna isteni mester. Mintha nem is valóság, de egy szóp álom volna.

A lobogó gyertya megvilágítja arcát, mosolygó arcát. Mosolyog; talán látja, hogy halvány arcu, fekeruhás férfi lép a halottas szobába. Nagy fájdalmi lehetnek, mert délceg alakja megtörik, midőn a mosolygó arc fölé hajolva zokogástól fuldokló hangon tördeli: Miért, miért volt késő . . .

mann-i értelmezésben: „Amit közönségesen becsületnek hívunk, az jóformán csak az az árnyék, melyet vetünk, mikor . . . közbecsülés napja reánk süt.“ S ő ebből akar megélni. Nem hiszi, hogy vannak megoldhatlan problémák, mint: a perpatuum mobile, fából vaskarika, meg az ő jövőendő élete-sora . . .

Abban a hivatalban, melyet apjára való tekintettel jártak ki néki, természetesen nem maradhat, mert mindent akar, csak becsületesen dolgozni nem. Azt tartja, amit a nagyidai hős mondott: minek dolgozzunk, mikor az urak se dolgoznak! ? Belebeszéli magába, hogy ő finom, nyughatatlan, nietzsche-i, nem e világba való idegzei s fittyet hány Danténak, aki ezt kérdezi tőle a Pokol-ban:

„Miért levétek, lám, ti megteremtve?

Biz nem azért, hogy éljete baromként;

De hogy erényért küzdjete s tudásért.“

(XXVI. 118—120); vagy ezt a kádentiát vágja ki (s mire nem volna néki kádenciája?): Irni mindent lehet, hisz a türelmes jószág; de az én életem egész más! — Ugy születik ez a társadalmi mitesszer, mint a párisi gamén. Megvan benne minden haszontalan, hiányzik belőle minden szükséges; csakhogy durvább, gorombább a gaménál, és semmi szeretetreméltóság nincs benne.

Az ő élete mindig kockázatos. Kártya, bor, politikai huza-vona, választások, párt-szolgálat, a jövő emberei előtt való pukedlizés, a konccal, bankettal kecsegtető háborusdi, ily alkalmak hijján pedig a világ összes eseményeinek és személyeinek suta lekritizálása és „lepipálása“. Ezek a főbb lelki megnyilatkozásai. Szemében minden csak érdek és politika. Szidja a nyugdíjas méltóságokat, pedig maga is nyugdíjból legénykedik. Vallásossága abban merül ki: Le a papi vagyonnal! Szimatolni, az események forgatában, a látaokot adni, jelszavakat kolportálni, a tömeget bolonddá tenni: senki sem tudja ugy, mint a társadalmi mitesszer.

Ha vitázik, vakmerő, elbizakodott. Komázva beszél nagy emberekről, nagy igazságokról; kérdéseket intéz partneréhez s maga felel meg azokra, ugy, ahogy neki jól esik és kicsikarva az első látszólagos sikert, diadalordítással megszalad, vagy tréfára fordítja a sort; mert neki felül kell maradnia. Mikor így a társadalmi mitesszert rajtakapom a tudományosság mimelésén, a „logika örök törvényén“ lovagolva, vagy szavalni, handabandázni hallom, mindig eszembejutnak Popenak a Monument-ről mondott szavai: „A londoni oszlop, mint valami hatalmas szónok emeli föl fejét és — hazudik.“ De azért minden siker az övé és minden visszasült puská a másé.

A „legyőzött“ természetesen megadja magát, de előbb leszögezi a Bourget-i szót: maga az, hogy ilyen alávalóság egyáltalán lehetséges, megfoszt bennünket az ellentárláshoz szükséges erőtől; és kitér a társadalmi mitesszerek, mint ahogy a beteg és részeg embereknek szokás. Persze az a hiba, hogy társadalmunkban sok a szellemi szegénylegény, a puhatestű, a gerinctelen em-

Az eredeti Melichár „Unicum-Drill“ vetőgépek, a világhírű Bächer-acélekék, hullámos tárcsás boronák, a kombinált soros műtrágyavetőgépek (sorba vet, sorba trágyáz.)

Kizárólagos raktára:

Ráhmer Sándornál Debrecen,

Piac-utca 43. szám, a Dréher mellett, Bächer—Melichár gépgyárának fióktelepe.

ber (akiknek a katonabandában a nagy dob tetszik legjobban) és ezek úgy körülrajongják a társadalmi mitesszert, mint Napoleont az ő marsalljai, vagy mint a békák a zöld füzfát, mellyel májusban paskolják a pocsolya vizét s közben füttyölünk hozzá . . .

A társadalmi mitesszer levegője a korrupció. Az egyenes uton minduntalan elvágódik, de a kerülőkön, a zavarosban, a sikátorok közt oly biztosan futkározik, mint a patkány a pincejáratokban. Föllépésében mindig van valami cinikus nyugodtság és biztosság, de a hatás, amelyet bennünk előidéz olyan, hogy szeretnénk távozásuk után kiszélesíteni a szobánkat. Ostobák és erőszakosak s állandóan azt képzelik, hogy ők a világ tengelye, nélkülük semmi sem vihető ki. Részben igazuk is van; hisz Bibi al Grillad, a csirkefogók főnöke, azt vágta a párisi rendőrkapitány szeme közé, hogy a hatalom lévők — a kemény öklök, az öblös torkok, divathól áldozatkész keblek, a reszkir-exisztenciák, szóval — a társadalmi mitesszerek nélkül sem a Bastille lerombolását, sem a vérengzéseket, sem az egyházi vagyoni likvidálását, sem a többi épületes dolgot nem tudták végig csinálni.

Es mondja valaki, hogy ez mind nem tipikus!

És most fölteszem a kérdést Ciceróval: meddig tűrjük még köztünk és rajtunk a társadalmi mitesszereket!? Ha nem bírjuk, vagy nem akarjuk egyszerűen kinyomni őket, hát jó, bizzuk sorsunkra. De ha meghal egy-egy ilyen típusa társadalmunknak, vessük fejfájára Lóriának, a turini tudósának, e találó szavait: „Elhoztam kis követem a civilizáló épületéhez; résztvettem az emberiség felszabadításának hősi harcában. Non frustra vixi, nem éltem hiába!”

Ugy van! Ha egy életnek leghasznosabb cselekedete az, volt, hogy modell lehetett egy ily kép megrajzolásához: ez sem utolsó dolog. . . .

Müller Jenő.

Városi apróságok.

Végre mégis csak megkezdik az iparostanoncotthon építését. Mikor a múlt év végén a képviselőtestület egyértelműleg s lelkesedéssel szavazta meg az építkezéshez szükséges 100.000 koronát, — bizvást hihettük, hogy 1912. év őszén már átadhatjuk e szép intézményt rendeltetésének, — megelőzve a legnagyobb városokat is sociális és ipar fejlesztési szempontból egyaránt fontos alkotásunkkal.

Korán vertük bizalommal s dicsekvéssel mellünket.

Amikor végrehajtásra került a sor, mindig csak egy volt a válasz: „drága a pénz, — rosszak a pénzügyi viszonyok!”

Nincs jogunk kétkedni, hogy ez volt az igazi ok, csak azt sajnáljuk, hogy ez ok mindjárt elég is volt minden törekvés elnyomására.

A halogatásnak aztán az lett a vége, hogy több oly város, mely előbb tőlünk érdeklődött a tanoncotthon létesítésének s fenntartásának módzatai iránt, elismeréssel adóztak a város socialis érzékéért, — ma már megelőztek bennünket.

Ez lett álmunkból felrázó ébresztő óránk. Be kellett látnia a városnak, hogy itt nem csak a kimondott szó tetteváltásáért tartozó erkölcsi és jogi kényszer nehezedik rá, de kockáztatja az országos gyermekvédő liga által vállalt fenntartási kötelezettséget is, melyet ez nem fog tudni teljesíteni, ha a bennüket e téren megelőző többi városok kiérdemlik anyagi erejét.

S hogy most egy év után kimondott szavát beváltja a város, s így az iparosság által már türelmetlenül vált intézményt a megvalósulás útjára terelte, — hagyjunk tel a tünődéssel, — mely az elvesztett egy év nyomán vetődik fel. Elvégre még mindig jobb ma, mint holnap!

* *

Uj mesgyét tapos a város. És ha itt nem áll meg, de kiéptíti sorozatát azoknak a sociális intézményeknek, — melyek minden modern város programjában kell hogy szerepeljenek, — így e kezdő lépést kettőzött elismeréssel kell üdvözlőnünk.

A városi tanács kezdeményezésére a szabolcsvármegyei pártfogó egyesület kidolgozta tervét egy népies tea háznak. Már november 1-én meg is nyílik a Zöldségtéri 15. számú házban. Nem fognak itt szegénységi, illetőségi, személyazonossági s más-e fajta okmányokat kérni a betérőtől. 4 fillérjéért ha leteszi, kap érte egy csésze teát; ezenkívül olcsó pénzen, az egyesület által megállapított árakért levest s más egyszerűbb ételmi szereket is kaphat.

És ennek az intézmények fenntartásával járó költségeit majdnem egészben a város viseli. Most még csak 600 korona terheli e cimen pénztárát. De azt hisszük, nem sokáig. A fokozatos fejlesztést mielőbb sürgetni fogja az „idő”. És az a 600 koronás tétel amilyen arányban szökik fel ezen a cimen, oly mértékben fog enyhülni a nép nélkülözése.

Kell-e ennél szebb ellenérték?!

* *

Tessék elhinni, nem tréfálunk! Ugy történt minden, amint elmondjuk. Szabolcsvármegye még tett egy kísérletet, hát ha megegyeznék Nyiregyháza s Nagykálló a „Császárszállás” régen huzódó átcsatolása ügyében.

Összeültek a város s a község kiküldöttjei. És az történt, hogy Nagykálló az átcsatolás váltság összege fejében eddigi 200000 koronás igényét felemelte 600000 koronára. Es még komolyságukat is megtartották. mikor ezt tették.

Talán mondanunk is felesleges, hogy a városi kiküldöttek erre ajánlották magukat, mivel ők csak komoly tárgyalás felvételére kaptak mandátumot.

TANÜGY.

Tanítók figyelmébe. Az Országos Szabadoktatási Tanács 974/1912. sz. intézkedése alapján felhívom mindazon bármely jellegű iskolánál működő tanítókat, kik a folyó tanév folyamán ismeretterjesztő felolvasásokat akarnak tartani, f. év október hó 10-ig forduljanak ezen kir. tanfelügyelői hivatalhoz, bejelentőív és tájékoztatóért, mert akik ismeretterjesztő felolvasásaikat nem ezen tájékoztató utasítás szerint tartják meg, tiszteletdíjra nem számíthatnak.

Mindazok, kik jelentkezésük után ily bejelentő ívet kaptak, kötelességük mind-ezekben a tájékoztató kimutatásban foglaltak szerint pontosan eljárni és a kimutatást helyesen kitölteni, nehogy az alakosságok meg nem tartása miatt valaki a megérdemelt tiszteletdíjtól elessék.

Megjegyzem, hogy csakis ezen hivatal útján és nem közvetlenül fordulhatnak az illetők az Orsz. Szabadoktatási Tanácshoz. Nyiregyháza, 4912. szept. 12.

Dr. Wilt György
kir. tanfelügyelő.

Szabolcsvármegye néptanítóihoz. Az Országos Közművelődési Tanács elnöksége analfabéta tanfolyamok szervezésének tervét kiadta. Szükségtelen hangoztatnom e vármegye hazafias és hivatása magaslatán álló néptanítói előtt, mily nagy, nemes és magasztos célt van hivatva szolgálni e munkát nemcsak e vármegyében, hanem az

Kétségtelen jele a
„valódi Franck kávépötlék”
jó minőségének

a sok utánzat,
miért is a be-
vásárlásnál az
aláírásra és a
„kávadaráló”
gyárjegyre na-
gyon vigyázni kell.

Gyár: Kassán.

Friedmann S. Sándor

cipőáruházába Nyiregyházán a legújabb amerikai és francia tavaszi
cipőkülönlegességek megérkeztek.

Telefon 211.

Telefon 211.

HIREK.

egész országban, hol a lakosságnak csaknem egyharmada analfabéta. Azért, miként a múltban, úgy a folyó tanév kezdetén is bizalommal fordulok a vezetésemre bizott tanterület néptanítóhoz, szervezkedjenek még fokozottabb erővel hozzáfogni az analfabéta tanfolyamok szervezéséhez és hogy azok kellő időben megnyithatók legyenek, sziveskedjenek az analfabétákat már most azonnal összeírni, hogy az év elején a működés minden akadály nélkül megkezdhető legyen.

Egyben értesitem mindazokat, kik f. é. november elejétől analfabéta tanfolyamokat szervezni akarnak, azt hivatalomba azonnal, de legkésőbb okt. 10-ig jelentsék be, hogy ezen új tervezetből egy-egy példányt küldhessenek számokra.

Nyiregyháza, 1912. szept. 12.

Dr. Wilt György
kir. tanfelügyelő.

Tanítói közgyűlések. A Magyar Tanítók Országos Szövetségének igazgató-választmánya a kerületi elnökök bevonásával folyó hó 14-én választmányi ülést tartott, melynek főtárgyát a tanítók fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat képezte. Az ülés a tanitóság kívánságainak, kérelmeinek meg nem felelő, igazságtalan javaslat ellen óvást emelt és küldöttséget menesztett a vall.- és közokt. miniszter urhoz, hogy az igazságtalan fizetésjavítási törvényjavaslat még a képviselőház elé terjesztés előtt, a tanitóság jogos kívánságainak kielégítésével módosíttassék. A küldöttséget a minisztériumban nem fogadták azzal az elutasítással, hogy a miniszter ur nincs ott. A minisztériumban volt Balogh államtitkár, ki a küldöttséget fogadhatta volna, de azt elutasították, így a VII. egyetemes gyűlés által a miniszter elé terjesztett memorandumra a tanitóság nem kapott választ, valamint arra sem, hogy kiigazítsatik-e a fizetésrendezési törvényjavaslat.

Az Orsz. Szövetség választmányának ez ülésén az egész magyar tanitóság kívánsága nyilvánult meg hivatalos formában, mert a vidéki tanítóegyesületek elnökei, kik ott részt vettek, az ország minden részében lévő tanitóságot képviselték. Örvedetes körülmény, hogy a róm. kath. tanítók, kik a szövetségnek egyesületileg eddig nem voltak tagjai, szintén beléptek az Országos Szövetségbe. A róm. kath. tanítók eddig is tagjai voltak igen nagy számmal a szövetségnek más egyesületi tagságuk folytán, de most a kath. tanítóegyesület is beiepett, ez elhatározását közölte is a szövetség elnökségével és a fent jelzett választmányi ülésen hivatalosan képviseltette is magát. Országos Szövetségünk egy nagy testülettel gyarapodott ezáltal s most már mindössze két vármegyei tanítóegyesület van mely még nincs a szövetség tagjai sorában, de remélhetőleg rövidesen ők is bejelentik belépésüket.

Az Országos Gazdasági Szaktanítók Egyesülete évi rendes közgyűlését folyó hó 26. és 27-én tartja meg a fővárosban. Az iránta való érdeklődésből előre megállapítható, hogy igen népes és így sikeres lesz e közgyűlés.

Tanítóválasztás. A tiszabüdi gör. kath. egyház megszaporodott tankötelesei számára új. III-ik tanítói állást szervezett, melyre Lapkó Irén tanítónőt választotta meg az iskolaszék.

— **Értesítés.** Szives tudomására hozzuk az érdeklődő közönségnek, hogy a Kossuth szobor leleplezésének ünnepe alatt a Kossuth-térnek az a része, mely a kert kerítése által határoltatik a városháza előtti uttest a kisvasuti pálya kihagyásával kordonnal körül lesz zárva és ezen kordonon belől csakis jeggyel lehet bejutni.

Jegyek az elhatárolt rész befogadás, képességének megfelelő számban adatnak ki.

Felkéri a rendező bizottság mindazokat, kik ezen területre való részvételre igényt tartanak, sziveskedjenek a belépő jegyekért Trak Géza városi tanácsoshoz fordulni.

A meghívott hatóságok s egyletek részére külön hely lesz fentartva. Ezen hatóságok s egyesületek vezetőit felkéri a rendezőbizottság, hogy a testületi megjelenésben résztvevők számát a jegyek elküldhetése végett Trak Géza városi tanácsossal közölni sziveskedjenek.

A belépő jegyek látható helyen viselendők.

A Korona-szállodában déli egy óraker tartandó közebedre szóló jegyek a főszámvévó városházán lévő helyiségében 7 koronáért válthatók. *A rendező-bizottság*

— **Közszállítási pályázatok a debreczeni kamaránál.** Az aknaszatinai főbányahivatal különféle termények: széna, szalma, zab, tüzelőanyagok olaj és zsiradék, kenderneműek és faneműek szükségletét versenypályázaton óhajtja biztosítani. Határidő a pályázásra okt. 6. A győr-soproni vasut könyvkötő munkálatokra jirt ki-ajánlati versenytárgyalást, Határidő szept. 20. A 6-ik hadtest zab szállításra versenytárgyalást hirdet, Határidő szept. 20. A temesvári 7-ik hadtest zab szállítását közpályázat útján biztosítja. E pályázat Debrecen érdeklő része szept. 30-án jár le. Pályázatok érdekében a kamara szolgál fevilágosítással.

— **Piromanikus leány.** Ujfehértó községben már emberemlékezet óta nem volt annyi tüzeset, mint augusztus és szeptember hónapban. Majdnem minden héten keresztüli hullámzót a község utcáin a vészkiáltás: Tűz van! Több esetben a lakosság ébersége és vigyázata folytán sikerült a romboló lángoknak tovaterjedését meggátolni s így nagyobb tüzkárnak elejét venni. De az egyik református tanító lakásán levő istállót és sertés ólat, valamint Brüseczki József és Nagy József lakóházat már nem menthették meg. Ezek a házak a mellék épületekkel együtt áldozatul estek a pusztító tűznek. A közzégi előjáróság szigorú vizsgálatot indított s hosszas kutatás után a gyakori tüzeset szerzőjét egy piromaniában szenvedő leány gyermekben, Tisza Annában találta meg. A hatóság szigorú őrizet alá helyezte a szerencsétlen beteg leányt.

— **Gyászmise Samassa bibornok érsekért.** Szeptember 20-án volt harmincnapja, hogy Eger volt biboros érseke, Samassa József elhunyt. Ezen a napon telt le a harmincnapos gyász, miért is a hatóságok és iskolák részvételével ünnepélyes rekviem volt az egeri főszékesegyházban.

— **Szmracsányi Lajos eskütétele.** Szmracsányi Lajos egeri érsek szombaton f. hó 21-én teszi le az esküt Ófelsége.

— **Egyházi kinevezés.** Dr. Csepela Lajos vencesellői plébánost, lapunk munkatársát, az egeri érsek a Rakamazi esperesi kerület alesperesévé nevezte ki.

— **A kabinetirodának nem kell beszélő óra.** Érdnkes találmányról értesít bennünket büdszentmihályi tudósítónk. Wiesner Salamon ottani órásságéd olyan órát komponált, mely az időpontot nem a mutatóval jelzi, hanem érthető hangon kiáltja ki, hogy 11 óra, 12 óra. A nemes feltalálónak azonban nincs pénze, mellyel találmányát szabadalmaztathatná, miért is anyagi támogatásért a királyhoz fordult. A kabinetiroda minden megjegyzés nélkül küldte vissza a kérvényt.

— **Egy darab kenyérért és szalonnáért életével fizetett.** Junius havában T. Sántha István tiszaberczeli 21 éves legény ámezőn dolgozgatott mikor a szomszéd munkások jelentették neki, hogy a tarisznyájából Ibrányi Dániel ellopta kenyereit s szalonnáját s elsietett Karád felé. Sántha a nála levő vasvillával utána sietett s nemsokára utól is érte. Dühében agyonverte a kenyér s szalonna tolvajt. Szeptember 13-ikán tárgyalta az ügyet a helybeli törvényszék, mely Sántha Istvánt erős felindulásban elkövetett gyilkosságért 4 esztendei börtönre ítélte. A vádlott fellebbezett.

— **Madarak helyett a saját leányát lőtte le.** Megrendítő szerencsétlenség történt a Terézhalom-pusztán Somogyi Pál földműves kertjében a madarak nagyon rákaptak a szőlőszemekre s nagy pusztítást kezdtek végbeviselni a szőlőfűrtőkön. Somogyi Pál apósa figyelmeztetésére puskát ragadott, hogy szét riassa őket. Mint azonban megtöltött fegyverével a kert fele indult, a konyha küszöbén megbotlott s fegyvere elsült melynek sörétje kis leányát megölte s feleségét pedig lapockáján érte. A szerencsétlen apa a szomorú tragédia láttára eszméletét veszítette. A kis leány holttestét és a megsebesült Somogyinét beszállították a községbe, hol Somogyi maga jelentette be a halálos végű szerencsétlenséget. A királyi ügyészség nyomban megjelent a helyszínen s miután meggyőződött Somogyi ártatlanságáról, nem is rendelte el a letartóztatását.

— **Biztos szer a tetszhalál ellen.** Régen a különcök végrendeletileg szívüket szuratták keresztül, nehogy abba a kellemetlen helyzetbe kerüljenek, hogy elhantolásuk után fölébredve levegő után keljen kiabálniok a halottképek nagyobb dicsőségére.

A nyiregyházi közkórház halottasházából a csend birodalmába elköltözöttékkel ilyen kellemetlen dolog nem eshet meg, mert az onnan kivezető ut mesébe-illő hepehupássága biztos garanciát nyújt arra, hogy akibe csak legkisebb paránya maradt az életnek, az biztosan fölébred azon a cudar rövid uton. Azt hiszem, nem nyulnak még kapával sem a gödrök irányában — hisz ki gondolna itt kikövezésre, — s ez a halottakra nézve mindenesetre megnyugtató, de mit szól hozzá az a boldogtalan élő, akinek arra felé véletlenül dolga akad, idézván a híres Pázmányt, aki régen megírta, hogy az éles utai gidres-gödrös, förtelmes, ha barcao utak

— **Szmracsányi Lajos egeri érsek utfénynyomatu sikerült arcképe** 11 $\frac{1}{2}$ × 16 $\frac{1}{2}$ cm. nagyságban, 6 cm. margóval, fehér krómó kartonon, portómentes postai küldéssel, 60 fillérért kapható Egerben, az érseki liceumi nyomdában. Külön 3 kor. díjért a bekeretezés is megrendelhető.

Tiszaberczeli téglá- és cserépfedőgyár

bármely mennyiségben szállít a nyiregyházi kisvasut bármely állomására, körkemencéjében égetett **kitűnő minőségű**

I. oszt. téglát és sima, hódfarku cserepet.

Áraink a nyiregyházi téglagyárak áraival egyezők s 1912. január 1-től kezdve április hó végéig a kisvasutak szállítási-díj-kedvezménye a vevőközönség javára is szolgál. Előjegyzéseket elfogadta

Szabolcsi Közgazdasági Takarékpénztár r. t. Bethlen-utca 5. sz. és a Tiszaberczeli Téglagyár.

— **Síratom a boldogságom.** Egy szép fiatal menyecske Szilágyi Imréné jelent meg a napokban a nagykállói főszolgabírói hivatalban és sirva panaszkolt el: Az uramat keresem, aki megcsalt, kiforgatott mindenből, hajléktalan földöntutóvá tett.

Szilágyi Imréné nyolc évig boldog megelégedésben élt az urával. Házuk, meg egy kis földcsékjük is volt, melynek termése mindig megadta a mindennapi kenyeret s szükségét nem ismerve, boldogan teltek napjaik.

Történt azonban, hogy az év tavaszán egy amerikai hajóstársaság egy ügynöke járta be a megyei falvakat s az Amerikába vándorlásra csábította hazánk föntartó elemeit, a derék földmives embereket. Előadta, hogy mily jól fizetik ott a tengerentúl a munkásembereket, mily bőven van Amerikában pénz s kevés dologgal hamar meg lehet gazdagodni.

Szilágyi Imrét csakhamar elfogta a pénzvágy. Elhatározta, hogy ő is elmegy Amerikába s néhány év múlva mint dúsgazdag fog visszatérni.

Fiótal szép felesége hiába kérlette, hogy ne menjen, mert nem mind arany, amí fényfénylik s aki becsületes munkájából itt nem boldogul, az a tengerentúl sem fog boldogabb lenni. De hasztalan. A férj egyre határozottabban kezdte állítani, hogy akármit lesz, ő mégis itt hagyja hazáját s elmegy Amerikába. Miután az asszony nem tudta lebeszélni, kijelentette, hogy ha az ura megy, akkor ő is vele megy.

Eladták tehát házukat s földjüket. Mindent pénzzé tettek. A férj fel is vette a vételárát. Egyik reggelen azzal állított be feleségéhez, hogy a pénzt biztonság kedvéért, míg elutaznak, a bankba teszi. El is ment, de többé vissza nem tért.

De az asszony többé hiába várta. A hatóságnál tett tehát feljelentést s arra kérte, hogy keresse fel urát, ki boldogságát tönkretette s vagyont elrabolta. Mikor veti már a hurkot a nyakára a hatóság a lelketlen emberkereskedőknek.

— **Gyógyíthatatlan betegségnek** tartották évszázadok óta az Epilepsiát. E régi hit azonban újabb elveszti jogosultságát, mivel megbizható értesülésünk van arról, miszerint egy budapesti speciálista orvos tudományos alapon és bevált módszer szerint gyógyítja az epileptikus betegeket és a módszerével a baj gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma bizonyít. Ez orvos Dr. Szabó B. Sándor (Budapest, Nagykorona-utha 18.) ki gyógyulást keresőknek díjtalanul ad fölvilágosítást.

— **Ügyes fogás.** Dombrádon Altman Dávid magtárát a múlt héten ismeretlen tettesek feltörték s 16 zsák búzát elloptak. A dombrádi csendőrség a nyomozást azonnal megindította s a nyomozásnak hamarosan eredménye is lett. A tetteseket Karászi József és Mészáros János suhancok személyében elfogták. Az ügyes fogás László őrsvezető érdeme, aki abból indulva ki, hogy több hasonló nagy terménylopás tettesei ugyanazon személyek lehetnek, akik nem saját használatukra, de értékesítés céljából követték el a lopást, az összes környékbeli terménykereskedőket felhívta, hogy nem kínáltak e búzát fenti mennyiségben megvételre. Kisvárdáról egyik terménykereskedő tényleg telefonált, hogy a terményt két fiatalabb fiu-

tól folyó áron akkor nap megvette. A dombrádi csendőrség erre a kisvárdáról vezető utakat elállva, Karászi és Mészáros urat elfogta a kiskénél a ropogós bankókat, hiány nélkül megtalálták.

— **A női szépség próbája.** A nőknek bókolni, — magyarul — őket egy kicsit félrevezetni, a társadalmi etikethez tartozó kötelesség a férfiak részéről. Hogy pedig a hölgyek tisztába jöjjenek önmagukkal, ez eminens érdek az ő szempontjukból. Az eszthetika, ma már pozitív tudomány, egy képletet ösmert Vierord szerkesztésében, mely szerint biztosan megállapítható, melyik hölgy felel meg a szépség ideális föltételeinek. Az ő képlete a következő: A magasságot szorozzuk meg a mellbősséggel, az eredményt osszuk el 240-el, s az így kijött összegnek egyenlőnek kell lenni az illető hölgy test-súlyával. Akinél ez egyenlőség nincs meg, annál alapos szépséghibákra következtethetünk. Csinálják meg ezt a próbát hölgyeim, s csak akkor fogadják el a bókot lelkiismeret furdalás nélkül ha elmondják: én megfelelttem az esztetikai Vierord-féle formulájának.

— **Házunk előtt mennek el a huszárok.** Ez jutott eszébe mindenkinek, mikor a napokban bemasírozott késő este a nyíregyházi huszárezred vig trombitaszó mellett. Lefújták a nagy gyakorlatot s viszontlátjuk a mi sarkantyut pengető jó barátainkat, akik nélkül mintha üres lenne ez a góliáth-lépésekben fejlődő szép város. Sokat szenvedtek szegények, s megérdemlik a mai nagyrahecsülő szeretetünket, mert ők a letéteményesei annak az erőnek, és vitézségnek, mely a nehéz időkben biztosságot, és becsületet szerzett nekünk fél Európa előtt.

— **Mágus passzió.** Akik a magyar mágusokat csak az agarak, luxus autók és a dolce far niente egyéb üres dekórumai között képzelik el, azok igazán rossz álmot álmodnak. Az ilyenek fölbresztésére alkalmas számtalan művelődéstörténeti adat elmellőzésével most csak egy igazán tapsolni való érdekes eseményre hivatkozunk.

Gróf Széchenyi László a tenger alatti próttalan táviratozás terén oly műszerek feltalálására jutott, melyek által a tenger alatti vibrációk kiküldése és fölvétele eredményesen eszközölhető. A gróf feleségének Vanderbilt Glacys családjának amerikai birtokán kísérletezett s oly meglepő sikerrel, hogy a tengerészeti miniszterium szívesen bocsátott rendelkezésére egy torpedónaszádót s gratulált a magyar föltalálónak találmányához. A Times és a többi amerikai lapok ünneplik gr. Széchenyit, s mi is büszkén számolunk be az esetről, mely a magyar zsenialitásnak újabb dicső megnyilatkozása.

— **Irigylem a bérci sast.** Annyi bal-szerencse közt és sok viszály után szept. 15-én Zsemlye és Minár urak másodsor akarták megszerezni a szabolcsiaknak azt a gyönyörűséget, melyet érezzünk, ha az emberi haladás egy-egy kijebb-tolt kilométer kövénél szörnyűködünk, — de hiába. A szél és eső szezonjában inkább a bárkának volna keletje és nem a repülőgépnak. A másodsor fölizgatott és a Szarvas-sziget felé vándoratra indult közönség persze mérges és morog, pedig az egészben a pilóta vergődik a legkeményebb dilemmák között. Ha nem repül, a becsapott közönség tiltakozik, ha repül a szél és esőben leesik és összetöri a gépét, meg talán magát is; hát mit tegyen? Irigylí a bérci sast és szidja az időjárást.

— **A Világ minden részében** tudják, hogy a Phosphatine Fallières tápszer a legkiválóbb. Az elválasztás pillanatától kezdve sohase gondoljon egyetlen anya se más tápszerre, mint az ezerszeresen kitünőnek bizonyult Phosphatine Fallières-re, miáltal a gyermek erőssé és egészségessé lesz.

IRODALOM.

Az „**Állami Tisztviselők zsebnaptára 1913. évre,**“ mely Csikvéri Jákó, az Állami Tisztv. Orsz. Egyesülete hivatalos lapja szerkesztőjének szerkesztésében fog megjelenni, ezuttal is valóságos kincsesháza lesz az állami Tisztviselőknek. Ára 3 korona, mely összeg a szerkesztő nevére, — Mátyásföldre (Pestmegye) küldendő és pedig legkésőbb 1. évi október hó 1-ig. Ajánljuk az állami tisztviselők figyelmébe.

Alapítva 1900. évben.

Gabulya Mihály

ruhafestő, vegytisztító, gőzmosó és plüssérozó intézete

Vay Ádám u. 13. Bejárat Véső-u. felől.

Fest minden színre és gyászruhákat 24 óra alatt.

Vegyileg tisztít bármilyen ruhákat kifogástalanul.

Gallér és kézelők stb. hófehérre és tükör fényesre mos 5 nap alatt.

Plüsséroz 3 óra alatt.

Midőn szíves megbizásait kérem, vagyok mély tisztelettel

Gabulya Mihály.

Telefon 248. sz.

Ezüst éremmel és díszoklevéllel kitüntetve.

Közgazdasági kérdések.

Könyvkövetelések elzálogosítása engedmény útján.

Kereskedői körökben az utóbbi időben meghonosodott a hitelszerzésnek az a módja, hogy a kölcsön folyósítáival egyidejűleg az adós nyílt követeléseket *biztosítékul engedményez* a hitelezőjére. Gyakorlatilag az engedményezés az engedményezett követelések listájának átadásával és az engedményezésnek az egyes követeléseknél a könyvekben való feltüntetésével megy végbe. Az engedményező rendszerint kiköti, hogy adósa az engedményezésről ne értesíttessék, mert nyílt követeléseknek másra átruházását a kereskedelmi életben nagyon kedvezőtlenül itélik meg. Az engedményezőhöz fog tehát befolylni a követelés, ő hajtja be azokat, köteles azonban megfelelő új követeléseket pótlólag engedményezni. Az osztrák legfőbb törvényszék

több határozatában (így 1909 december 15-én hozott Rv. I. 879/909. döntésében is) arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez a jogügylet harmadik személyekkel (pld. az engedményező csőd hitelezőivel szemben) — hatálytalannal nem bír, minthogy az nem engedményezett követelések tulajdonának átruházását célozza, hanem voltaképpen fiduciárius tulajdonátruházás formájába öltöztetett zálogjogletéstités. Már pedig az ingózálogjognál (tehát követelések elzálogosításánál is) essentiale negotii az, hogy a zálogjog megszerzése harmadik személyekkel szemben felismerhető legyen, holott a követelések listájának átadása, valamint az engedményezésnek a kereskedelmi könyvekben való feljegyzése csupán a szerződő felekre vonatkozó, intern jellegű ténynek tekinthető, mely az engedményezett követelés adósának értesítése (denuntiatio) hiányában a nyilvánosság követelményét nem elégíti ki.

A hitelértesítések megbízhatósága.

Az információk irodák tudósításai ellen sok a panasz. Ezekkel mi is már többször foglalkoztunk és ismételtén rámutattunk arra, hogy egyes hiteltudósító irodák üzletszerző ügynökei egyenesen zsarolással szedik az előfizetőiket azzal, hogy az előfizetőnek kiszemelt céget megfenyegetik, hogy ha a neki szánt füzetet nem veszi meg, rossz információt adnak róla.

Az ilyen zsarolók ellen aránylag még könnyű a védekezés: át kell őket a legközelebbi rendőrnél adni. De mit tegyen az olyan kereskedő, akinek nyakára ül valamilyik hiteltudósító iroda levelezője és következetesen tönkreteszi hitelét? Az ilyen titokban, névtelenül és felelőség nélkül dolgozik, még csak a fülét sem lehet megfogni. Egy kecskeméti kereskedő azon panaszkodik, hogy az ottani piacról a legtöbb hitelértesítést egy Fleischmann Samu nevű ecetgyáros adja, aki a maga információit a kávéházban szerzi olyformán, hogy az alszó kereskedőtől és iparosoktól megkérdi, amit tartanak a konkurrensairól. Tudjuk, hogy a kártyásember mind ideges, ha jól megy a lapja, mindent rózsás színben lát és mindenkinek kész volna hitelezni a — más pénzét, ha pedig veszít, akkor haragszik és mindenki rossz, senki sem érdemel hitelt. A jó, megbízható hitelértesítés minden körülmények között fontos segédeszköze a kereskedelemnek, még pedig úgy a hitelezőnek, mint az adósnak, de kétszeres a hordereje az ilyen viszonyok között, amelyek a mostaniak, amikor ugyanis mindenki pesszimizmusra hajlik és még jó információ alapján is csak — féltve hitelez. Aki ilyen időben rossz hiteltudósítást ad, ekszisztenciákat tehet tönkre. Ezt pedig már csak még sem volna szabad felelőség nélkül tenni. Minden kereskedő és iparos, aki megtudja, hogy valamilyen informatőr rongálja a hitelét, jól tenné, ha bizonyítékokat szerezne az ilyen alak ellen és rágalmozási pört akasztana a nyakába. Az majd elvonná az illetőnek a kedvét a rosszakaratú és könnyelmű tudósításoknál.

Bezárt waggonajtók és az utas kulcsa.

A nyilvánosság régóta foglalkozik azzal a kérdéssel, vajjon szabad-e az utasnak olyan kulcs segítségével, amely sok üzletben megszerezhető, egy belülről elzárt vasúti kocsiszakaszbahatolni? A vasutigazgató-

ságnak nézete s úgy véljük, ez a helyes álláspont, az volt, hogy nem szabad, hogy az elzárt szakaszok kinyitására csakis hivatalos személyek jogosultak. Nemrégiben egy ausztriai bíróság s tudomásunk szerint az eddig az első alkalom, hogy a kérdés a bíróság elé került — a vasutak álláspontja mellett döntött. Az eset a következő: Egy utast a "szolgálattelvő vasúti kalauz rajtaért,

amint egy kocsiszakaszkulcsesal kinyitott. A kalauz a kulcsot az utastól el akarta venni, de az ellenszegült. Feljelentés folytán az államügyészség vádat emelt az illető utas ellen a bíróságnál, mire utóbbi a vádlottat a büntetőtörvénykönyv alapján hivatalos ténykedésbe való beavatkozás által elkövetett kihágásban vétkesnek találta és öt napi fogsázbüntetésre ítélte.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903. — Pazonyi-utca 10.

Üzletemet kibővítése alkalmával teljesen újonnan a legdivatosabb kivitelű butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint. Állandóan raktáron tartok fényezett kőris, cseresznye, jávor, paliszánder, mahagoni és más különféle anyagokból készült részben saját készítményű háló, ebédlő, uri és női szalon berendezéseket, vas, félrez és egész rez háló- és vendégszoba berendezéseket, ugyszintén egyszerűbb, de jó kivitelű matt butorokat (tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható, de raktáron levő különféle butorokat is **utólérhetetlen olcsó árban árusítok.**

Üzletem szombaton és izr. ünnepeken zárva.

Tisztelettel:

Raktáron állandóan 200 különféle lakberendezés található.

GLÜCK JENŐ.

UNGHVARY JÓZSEF
 SZÉKELY-UTCA 10. SZÁM ALATT
CZEGLÉD PESTMÉGYE
 :: Nagyobb mennyiségű ::
nemes gyümölcsfa-
 csemete, boggyógyümölcsök,
 vadoncsok, kertü sövények,
sima és gyökeres szőlővesszők
 :: stb. Kaphatók. ::
 Tassék kimerítő árjegyzéket kérek.

Villanyvilágítási berendezéseket,

eivállal olcsón és teljes jótállás mellett

villanyvilágítási felszereléseket,

HERSKOVITS GYULA

elektrotechnikai vállalata

valamint magántelefon és

Nyiregyháza, — Széchenyi-tér.

villanycsengőbevezetések

Mérnöki látogatás és költségvetés díjtalan. Csillárok és égőtestek raktáron.

Kovács Gyula

**Hordót,
kádat**

mübutorgyáros
DEBRECZEN,
 butoresarnokát Hu-
 nyadi-u. 17. sz. alól

kivánság szerinti mérethen első-
 rendű és erős gyártmányban, bér-
 mentve szállít minden állomásra

a Csapó- és Piac-utca sarokra

(Takarék és Hitel-
 intézet Részvény-
 társaság első eme-
 letére) helyezte át.

**Alföldi Hordógyár
 R.-T. Debreczen,**

Sziv-utca 32. sz. (Ispotály-templom mellett.)
 Sürgőnyeim: Alföldi Hordógyár. Telefon 617.

BORSAJTÓINK es SZŐLŐZUZÓINK

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok.

Aki nekünk idegen présből vett olyan friss sajtolású törkölyt tud hozni, melyből mi ne volnánk képesek még bőséges nedvet sajtolni; — ingyen választhat sajtóink közül!

Debreceni Vasöntőde és Géplakatosság,

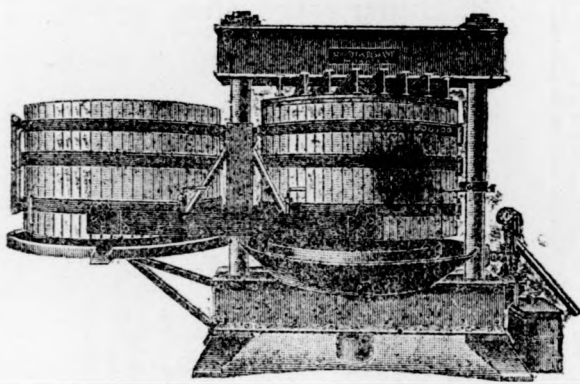
DEBRECEN,

Hadházi-utca 22. szám.

Alapított az 1892 évben. Telefon: 4—66. szám. Eladás egyedül a gyártelepen.

Fejtétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is!

1902. országos gazdasági kiállítás Pozsony, I. díj, aranyérem. 1902. borászati kiállítás, Eger; 1. díszoklevél és aranyérem. 1901. temesvári kiállítás I. díj díszoklevél. 1906. Nagyvárad: I. díj díszoklevél.

Bor-sajtók

Legújabb rendszerű „Könyök-szerkezetű”, „Kossuth”, „Hegyalja”, „Mabille” és „Acélsors”, a magyar bortermelők legkedveltebb borsajtói.

Legújabb rendszerű,

viznyomású (hydraulikus) kettős kosaru sajtók,

nagyüzemű préseléshez.

Sajtóink főelőnye: A must sohasem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erő kifejtés! A törköly egy darabban és könnyen kivethető! Egy ember által könnyen kezelhető!

Borsajtóink az 1907. évi pécsi kiállításon aranyérem és díszoklevéllel kitüntetve.

Szőlőzuzók és bogyzók!

Legjobb aluminium kuphengerű szőlőzuzógépek.

Szilágyi és Diszkant gépgyára Miskolc.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglák

és legszebb

nyersfalazati téglák

és Gyári KÉMÉNY-TÉGLÁK

csak a

Karczagi

Agyagiparnál,

Karczagon szereshető be, hol egyes waggonrakományok is megrendelhetők.

Pannonia-Szálloda Debreczen

Piac-utca 42. Hungáriával szemben.

50 pazarul berendezett szoba rez-ágyakkal.

Villany, központi fűtés és fürdő. Omnibusz. Utazó uraknak nagy kedvezmény. Szíves pártfogást kér:

Márkus Jenő szállodás és „Dréher” vendéglős.

Butor!

a legegyszerűbbtől a legválasztékosabb izlésűig mindenféle fából. Kész menyasszonyi berendezések, valamint külön szobák, vagy egyes darabok szolid ár és pontos kiszolgálás mellett a legmegbízhatóbban kaphatók

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában

Nyiregyházán, Kossuth Lajos-tér

(törvényszéki palota mellett.)

Minden jó gazdasszony

próbálja meg a

HOFFMANN-féle

pörkölt kávé.

Ma már mindenki tudja, hogy legjobb az Erényi S. „Rádium” Sósorszesz

mert a legökéletesebb, legmegbízhatóbb háziszser. — Törvényesen védve. —
Őre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalom-
csillapító. Páratlan mint szájviz és bőrápolószer, egy pár csepp a mosdó-
és fürdővizbe öntve, kitűnő hatása. Ne hiányozzon egy háztartásból sem.
Kapható mindenütt 44 fillér, 1 korona 10 fillér és 2 korona 20 filléres üvegekben.

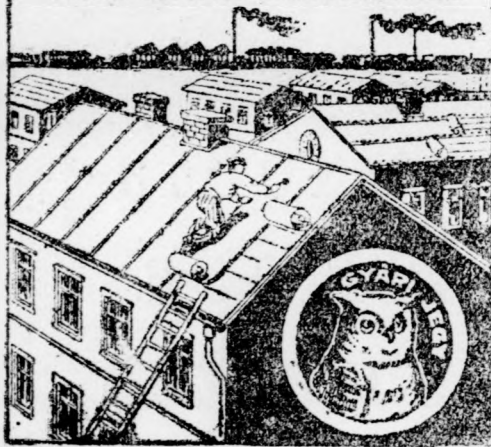
Erényi Sándor-féle RÁDIUM sósorszesz vállalat

Telefon 273. Nyiregyháza Egyház-u. 10.

Aki egyszer megpróbálja sohasem használ mást!

KOLLARIT

BŐRLEMEZ RUGANYOS, VIHAR-
BIZTOS és IÓTÁLLÓ
SZAGTALAN FEDÉLLEMEZ

„Kollarit“-bőrlemez

kaucsuk-kompozícióval bevont fedéllemez

„Kollarit“-bőrlemez

mezőgazdasági és gyári épületekre legalkalmasabb

„Kollarit“-bőrlemez

vízhatlan, a legnagyobb viharok ellentáll.

„Kollarit“-bőrlemez

nem kell mázolni és így fentartási költséget nem igényel.

Kapható:

WIRTSCHAFTER ARMIN
vaskereskedőnél, Nyiregyházán.

Szenved Ön? Bántja a köszvény? Fáj a
feje, vagy a foga? Vannak-e fájdalmai a
karokban, vagy a lábszárakban? Fáj-e a
dereka, vagy a háta? — Akkor próbálja
meg a világhírű

Oroszlán menthol- sósorszeszt

a háziszerek királyát, mely erősebb és ha-
tásosabb, mint bármely más sósorszesz-
készítmény. Egy eredeti üveg ára csak:
44 fillér. Nagy üveg 1-10 kor., óriási
üveg 2-20 koronába kerül minden gyógy-
szertárban vagy üzletben. — Főelárusítás:

Nagy Kálmán gyógyszer-tárában Nyiregyházán.

Nyomatott Borbély Sámuel könyvnyomdájában Nyiregyházán.

Boltok kiadása

A róm. kath. egyház tulaj-
donát képező Bessenyei-tér
2. számú bérházában az I-ső,
3-ik és 4-ik számú, a Beth-
len-utca 3. számú bérházá-
ban pedig az I-ső, 2-ik és
3-ik számú boltok tolyó évi

okt. 1-étől

kiadók. — Értekezhetni a rk.
iskola tanácstermében na-
ponkint délelőtt **Adamkovics**
András gondnokkal.

Népbiztosítási szövetkezetünk részére

KERESÜNK

az ország minden helyisége részére
képviselőket. Szakismeret nem szüksé-
ges, mint mellékfoglalkozás is üzhető.
Könnyű és becsületes mellékkereset.
Ajánlatok az

**Észéki Kölcsönös Segélyző
Szövetkezet Igazgatóságához**
Eszék, intézendők.

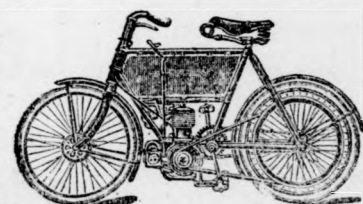
Alapított 1902. évben.

ROSENBERG ÉS HAMMER

varrógép és kerékpár kereskedése

Debreczen, Piac-utca 8. szám.

(A kereskedelmi palotában.)

Az elismert
legjobb

Viktória

kerékpárok
egyedüli
elárusítása.

Szakszerű javítóműhely.